

Temat: „**Abstrakcjonizm – płaszczyzny, linie, kolory, bryły...**” - lekcja plastyki

Nauczyciele prowadzący: mgr Agata Dachowska

Uczniowie: Klasa VII

Termin: -

Przewidywany czas trwania zajęć: 45 min.

Cele ogólne:

- uczeń zapozna się z nowym stylem malarskim,
- uczeń zapozna się z nazwiskami malarzy i ich dziełami,
- uczeń wyrazi swoje pomysły w pracy plastycznej.

Cele operacyjne:

- uczeń potrafi nazwać kierunek i styl – abstrakcjonizm i rozpoznać jego cechy,
- uczeń potrafi wymienić nazwiska twórców,
- uczeń potrafi stworzyć pracę plastyczną, opisać i zatytułować swoje dzieło.

Cele terapeutyczne:

- odreagowanie napięć związanych z hospitalizacją,
- odwrócenie uwagi od zabiegów medycznych,
- budowanie pozytywnego obrazu własnej osoby.

Formy pracy: praca indywidualna.

Metody: podająca, poszukująca, praktycznego działania.

Środki dydaktyczne: kartki, ołówek, internet lub reprodukcje wybranych dzieł malarskich, narzędzia rysunkowe lub malarskie, załącznik nr 1 – karta pracy „Abstrakcjonizm”.

Przebieg zajęć:

1. Powitanie. Nauczyciel wita wszystkich zebranych i zaprasza ucznia/ów do aktywnego uczestniczenia w zajęciach.

2. Różnice. Nauczyciel przedstawia uczniom dwie reprodukcje: Diego Velazqueza „Infantka Małgorzata” oraz Pabla Picassa „Portret Dory Maar”.

Pogadanka z uczniami na temat różnic w przedstawieniu przez artystów obrazu kobiety (formy, użytych kolorów, głębi).

Autor obrazu		
Tytuł		
Kto jest na obrazie?		
Jakie kolory się pojawiają?		
Czy ciało wygląda na naturalne?		
Czy palce u dłoni, oko są odzwierciedleniem rzeczywistości?		
Czy przedstawienie postaci jest realne?		

3. Abstrakcjonizm. Nauczyciel przedstawia uczniom wybrany nurt w sztuce na przykładzie wybranych obrazów i ich twórców.

Abstrakcjonizm pojawił się w sztuce w 1910 roku i miał stać się wolny od odniesień do otaczającego świata. Sztuka abstrakcyjna rozwijała się w dwóch kierunkach:

- ekspresyjnym, inaczej niegeometrycznym,**
- geometrycznym.**

*Za pierwsze dzieło sztuki abstrakcyjnej uważa się akwarelę abstrakcyjną z 1910 roku, której autorem był **Wassily Kandinsky**, z pochodzenia Rosjanin, tworzący w Niemczech i we Francji. Akwarele artysty charakteryzuje dynamika wielobarwnych form i płynność delikatnych linii. O tym, co miało znaleźć się na obrazie, decydowały emocje artysty. Barwne plamy i linie uzewnętrzniały jedynie nastrój i uczucia. Ten styl malarstwa można określić jako ekspresyjny.*

Kazimierz Malewicz był przedstawicielem abstrakcjonizmu geometrycznego. W 1915 roku wystawił szokujący w tamtych czasach obraz „Czarny kwadrat na białym tle”. W ten sposób chciał dać wyraz całkowitej przedmiotowości dzieła – bez żadnego zastosowania, namalowanego wyłącznie z przyczyn artystycznych. W 1918 roku twórca posunął się jeszcze dalej i namalował „Biały kwadrat na białym tle”. Po raz pierwszy widz mógł skoncentrować się na odbiorze zredukowanych wartości plastycznych oraz odczuciach wywołanych poprzez odbiór sztuki bezprzedmiotowej. Tak powstał **suprematyzm**.

Piet Mondrian był holenderskim artystą, który w poszukiwaniu ideału absolutnej czystości, harmonii i jasności również dążył w abstrakcji do ograniczenia środków plastycznego wyrazu („Kompozycja z żółtym, niebieskim i czerwonym”). Tak narodził się **neoplastycyzm**, według którego użyte środki plastyczne powinny być zawężone do

prostych, surowych i oszczędnych form, zakomponowanych w harmonijnych układach pionów i poziomów.

4. Plama. Nauczyciel prosi uczniów o narysowanie za pomocą barwnych plam targu warzywnego. Na podstawie powstałych prac omawia kolejne nurty abstrakcyjne.

*Po II wojnie światowej w zaczął rozwijać się **ekspresjonizm abstrakcyjny**. W Stanach Zjednoczonych był to action painting (malarstwo gestu) i colour field painting (malarstwo barwnych płaszczyzn). Artyści pierwszego kierunku podkreślali wagę samego aktu tworzenia, czyli gestu. Dzieła te były pełne dramatyzmu, pasji, niepokoju, ruchu i energii. Jego przedstawicielem jest Jackson Pollock. W ramach drugiego kierunku powstawały dzieła pokryte nieregularnymi płaszczyznami farby w jednym kolorze lub w kilku barwach. Prace były duże i miały nieprzemysłaną, statyczną kompozycję.*

5. Maszyny. Nauczyciel prosi uczniów o zaprojektowanie wehikułu czasu. Następnie prosi o podkreślenie w rysunkach elementów koła, trójkąta i linii prostej. Omawia, czym jest konstruktywizm.

Konstruktywizm – kierunek w sztuce abstrakcyjnej, której wyróżnikiem było stosowanie prostych elementów geometrycznych: koła, trójkąta i linii prostej. Konstruktywiści uważali, że sztuka nie polega na dekorowaniu, lecz na znalezieniu funkcji przestrzeni i przedmiotu adekwatnej do potrzeby. Budowie konstruktywistów miały służyć człowiekowi i odpowiadać na jego potrzeby. Rozpowszechnił się nurt zwany **funkcjonalizmem**. Według jego założeń materiały, konstrukcja i estetyka budynku miały być podporządkowane jego funkcji użytkowej. Podobne idee projektowania nowoczesnych wnętrz i tworzenia funkcjonalnej architektury propagowała niemiecka uczelnia Bauhaus w Weimarze w Niemczech. Studiowali tam przyszli projektanci.

6. Ćwiczenie nr 1. Nauczyciel zaprasza uczniów do rozwiązania karty pracy (załącznik nr 1).

7. Podsumowanie zajęć. Uczeń kończy zdanie: Na dzisiejszej lekcji dowiedziałem się, że...